

HØRINGSUTTAELSE TIL NASJONAL RAMME FOR VINDKRAFT - OMRÅDE 56 NORDRE HEDMARK

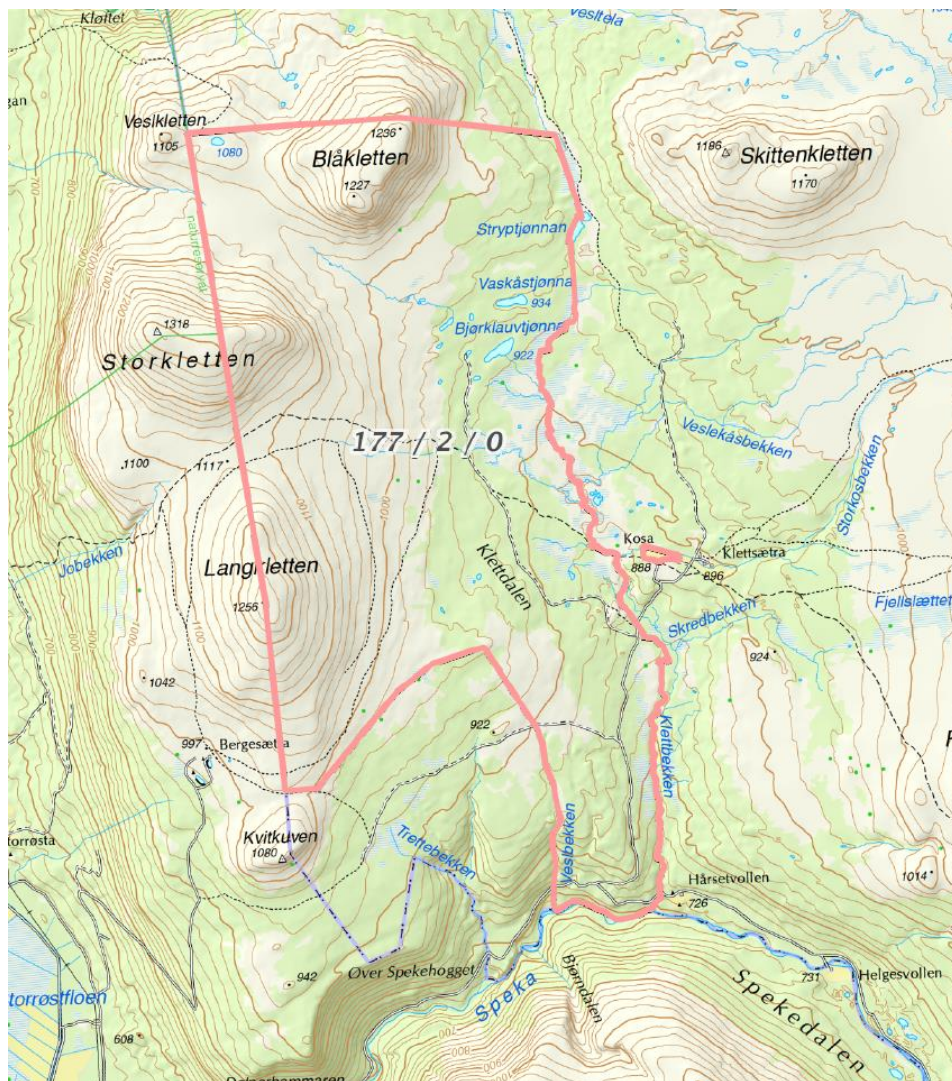

Klettdalen/Kåsa

Innledning

Vi er en familie på 4, derav 2 barn på 19 år og 22 år. Eiendommen vi representerer heter Bjøntegaard Nordre og ligger i Rendalen kommune, gnr. 53, bnr. 6 m.fl. Hele familien har et nært forhold til eiendommen og er opptatt av å drifte gården på en forsvarlig og bærekraftig måte. Vi er opptatt av tradisjoner og kulturarv og det er svært sannsynlig at det eldste barnet vil videreføre drifta etter endt utdanningsløp.

Vi har rettigheter på Fiskevollen ved Sølensjøen som er tilgrenset område til ramme for vindkraftutbygging og setereiendom i Tolga kommune, gnr. 177, bnr. 2. Setereiendommen utgjør til sammen et areal på ca. 12 500 daa og ligger i sin helhet innenfor foreslått ramme for vindkraftutbygging, se kart under.

Kart over setereiendommen

Brukerrekka ved gården kan spores tilbake til midten av 1600 tallet og setereiendommen i Klettdalen har i generasjoner vært benyttet til aktiv setring med ku og sau for å utnytte utmarksbeiteressursene ved gården. Vi kaller setereiendommen for Kåsa.

Det er fortsatt aktiv drift på gården og vi slipper ca. 150 småfe der på utmarksbeite hver sommer.

Setereiendommen Klettdalen/Kåsa

Vi er sterkt knyttet til setra vår i dag, slik som våre forfedre har vært i tidligere tider. Setra er en viktig ressurs for gårdsdrifta både i næringsammenheng og for rekreasjon, jakt og fiske. I tillegg til at vi benytter egen jaktrettighet leier vi ut jaktressurser og husvære. Inntektene er med på å støtte opp om det økonomiske grunnlaget for gårdsdrifta.

Fjellandbruket er en svært viktig næring i regionen, også for oss. Opp gjennom tidene har setring og utmarksbeite vært helt avgjørende for å drive landbruk. Nordre del av området som berører oss er også definert som prioritert beiteområde. Utmarksbeite er en svært miljøvennlig ressurs som i tillegg er med på å opprettholde kulturlandskapet og derigjennom viktige biotoper for ulike arter. Ikke minst er utmarksbeite viktig for oss som gårdbrukere da vi ikke har nok innmarksbeite til å sikre forsvarlig drift og god tilvekst. Beiteressursene i Klettdalen blir betegnet som svært gode.

Tilgjengeligheten på vinterstid gjør at området er tilnærmet uberørt noe som gjør urørtpreget enda større. Store sammenhengende naturområder med liten grad av større tekniske inngrep er i dag mangelvare utenfor de store nasjonalparkene.

Etablering av vindkraftanlegg i dette miljøet vil forringe kulturhistorien og opplevelsesverdien i og rundt setervollen. Etableringen vil også påvirke verdien av eiendommen i sin helhet og det kan bli mindre attraktivt å videreføre gården til en ny generasjon.

Bilde fra Klettdalen/Kåsa

Kulturminner i Klettdalen

Det er registrert flere fangstanlegg i foreslått område. Ved etablering av vindkraftanlegg vil dette kulturhistoriske landskapet stå i fare for å bli ødelagt. Et verdifullt kulturhistorisk landskap i sin opprinnelige tilstand vil da gå tapt, dette er også noe Riksantikvaren i Hedmark har påpekt. Dette innspillet er ikke tatt til følge i NVE sin rapport.

Dyreliv i Klettdalen

Det forekommer et rikt dyre- og fugleliv i området rundt setra. Det er fast tilhold av rype, storfugl, elg og hjort i området, til tider er det tilhold av rein der.

Det er også store våtmarksområder som har tilhold av et mangfold av fuglearter.

Forvaltningen av hjortevilt og rype/storfugl har blitt foretatt på en god og bærekraftig måte og har dannet grunnlag for en viktig ressurs for eiendommen.

Turisme i Klettdalen

Spesielt på sommerstid er fjelltoppene i området rundt setra besøkt av mange turgåere. Turistforeningsløypene som forbinder Femundsmarka med Østerdalen går i berørt område, område 56 nordre Hedmark. Turiststien mellom Rausjødalen- Knausen går rett forbi setra og er avmerket på gjerdstolpene rundt eiendommen. Naturopplevelsen vil ikke bli den samme med 250 m høye master i landskapsbildet.

Cirkumferensen

I nord grenser område 56 til verdensarvområdet Cirkumferensen. Vår eiendom i Klettdalen/ Kåsa grenser mot verdensarvområdet. Vi vet at det har vært uttak av bjørkeskog i området ved setra med det formål å kjøre ved til gruvene på Røros. Derav ble det etablert utkjøringsveier for uttak av virke innenfor eiendommen.

Vindkraftutbygging vil medføre stor synlighet da området er et relativt flatt fjellplatå.

Riksantikvaren uttaler at det er veldig viktig at inngrep i eller i nærheten av verdensarvområdet ikke forringer verdiene som definerer verdensarven.

Vindindustriområder i fjellene som omkranser bygdene, vil åpenbart frata denne delen av verdensarvområdet mye av sin historiske identitet og verdi.

Fiskevollen

Fiskevollen er landets eldste og største innlandsfiskevær og grenser helt inn til NVEs foreslåtte ramme for vindkraft. På grunn av områdets verdi som kulturminne er det strenge bestemmelser for hva som er tillat å gjøre inne på selve vollen. Ved etablering av vindkraftindustri i området vil områdets opplevelseskvalitet sterkt forringes, vår fritidseiendoms verdi reduseres og området som kulturminne vil bli ødelagt.

Kart over Fiskevollen og tilhørende skogteig

Vi tilbringer mye tid på Fiskevollen og i fjellområdene rundt, både sommer og vinter. Er det noe vi virkelig setter pris på så er det den uberørte storslåtte naturen. Helhetsbilde vi har av området i dag vil bli endret og en utbygging vil bli særlig synlig fra båt ute på sjøen. Dette vil kunne virke ruvende i et sjeldent kulturminne.

Bilde fra Fiskevollen

Rendalsreinen

Tidlig på 1900 tallet ble stammen av Rendalsreinen utryddet. Thorleif Jensen Bjøntegaard, også kalt «Helgesen», var en pådriver for å gjeninnføre Rendalsreinen og var med å etablere Rendalen renselskap ca. i 1920. T. Js. Bjøntegaard var bruker på Bjøntegaard Nordre og er nåværende eier sin oldefar.

Vi ser med bekymring på vindturbiner i Rendalsfjellet. Dette vil ha stor innvirkning på reinen sitt beiteområde og tilhørighet. Den har ingen alternative områder å ta i bruk for vår/ vinterbeite og kalvingsområde. Sammen med natur og kultur er reinstammen med på å gi innbyggerne identitet, tilhørighet, stolthet og livskvalitet. Reinen representerer også et sunt og intakt økosystem man ikke kan verdsette i kroner.

Konsekvenser

Per i dag har vi overdekning av kraftproduksjon i forhold til forbruk innenfor vår region. Dette betyr at vi ikke har behov for en vindkraftutbygging for å dekke opp eget forbruk. Vi har flere miljøvennlige vannkraftverk som dekker opp dette i dag.

NVE nevner i sin rapport at siden nettkapasiteten i regionalnettet er begrenset, kreves det også kanskje en stor vindkraftutbygging for å dekke kostnadene til utbygging og oppgradering av kraftnettet. Snaufjellet har de aller beste produksjonsforholdene. Det kan bety at det vil bli en massiv utbygging i området for at det skal bli økonomisk forsvarlig å bygge ut kraftnettet med det det medfører av industriveier, nye overføringslinjer, og tett med vindturbiner. Vi ser med bekymring på hva det kan føre til i vår uberørte natur.

Av konsekvenser kan nevnes:

- Naturinngrepene ved etablering av vindkraftanlegg vil gi varige sår i naturen.
- Det vil ha stor innvirkning på utøvelse av jakt ved vår setereidendom og dette spesielt i en anleggsperiode.
- Utbygging og opparbeidelse av infrastruktur vil ha stor innvirkning på vår utnyttelse av beiteressurser. Det vil i stor grad påvirke beitedyrene og deres tilhørighet.
- Utbygging av vindkraftanlegg vil høyst sannsynlig påvirke og utørre store myrområder.
- Vindturbiner vil være visuelt forstyrrende i «kulturlandskapsbilde».
- Frekvenser/støy fra vindturbinene vil kunne påvirke viltbestanden og kan skape forstyrrelser i bevegelsesmønsteret hos dyrene.
- Miljøutfordringer i etablering og driftsfase (transport av materiell, økt trafikk, ising, oljelekkasjer, brann etc.)

Konklusjon

På bakgrunn av denne høringsuttalelsen og høringsuttalelser vist til nedenfor vil vi anmode om at hele analyseområde 1 Nordre Hedmark tas ut av nasjonal ramme for vindkraft!

Viser ellers til følgende høringsuttalelser:

- Nasjonal ramme for vindkraft- Høringsuttalelse til område 56 Nordre Hedmark
Rendalen kommune
- Nei til vindindustri i Sømådalsfjella, Øversjødalen og Tolga Østfjell
- Seterlag og rettighetshaverne i Rendalen Østfjell og deler av Tynset og Tolga østfjell.

Rendalen 29.09.19

Med vennlig hilsen

Mathea Bjøntegaard

Nina Bjøntegaard

Christian Bjøntegaard

Jens Christian Bjøntegaard